

YLEISÖTAPAHTUMIEN MYYNTIPISTEIDEN JA RAKENTEIDEN TURVALLISUUSJÄRJESTELYT

Tilapäiset rakenteet

Yleisötapahtumiin rakennetaan usein erilaisia väliaikaisia rakenteita, kuten katsomoita, teltoja tai lavoja.

Teltojen osalta noudatetaan seuraavaa:

- teltan henkilömäärä on mitoitettu samoin kuin kokoontumistilan henkilömäärä (kts. kohta henkilömäärä)
- telttakangas on vaikeasti syttyvää materiaalia (SL1, DIN4102 B1 tai vastaava)
- teltasta on vähintään kaksi poistumisreittiä, joiden leveys on määritetty samoin kuin kokoontumistilassa (ks. kohta poistumisjärjestelyt)
- Kaikista yli 300m² tilapäisistä rakenteista tulee tarvittaessa esittää pystytystodistus sekä sähköturvallisuusasiakirja maadoituksen osalta (esiintymislavat sekä pyörätuolikorokkeet).
- Tilapäiset rakenteet tulee olla koko tapahtuman ajan vartioituna.
- Järjestäjän tulee huolehtia kaupungin rakennusvalvonnan kanssa rakennelmien tarkastamisesta.
- teltan uloskäytävät on opastettu. (Ohje: Pienissä teltoissa opastus voidaan tehdä jälkiheijastavilla poistumisreittien merkeillä. Suuret teltat, yli 300 m², varustetaan akkuvarmennetuilla poistumisreittien merkeillä ja valaistuksella. Mikäli teltasta on yli 30 % seinäpintaa avoinna, se voidaan luokitella katokseksi tai avonaiseksi rakenteeksi, jolloin opasteiden vaatimus katsotaan tapauskohtaisesti.)
- teltoa on sijoitettu riittävän kauas rakennuksesta. (Ohje: Yksittäiset alle 20 m² teltat sijoitetaan pääsääntöisesti vähintään 4 metrin päähän rakennuksista. Isompien teltojen sekä telttaryhmien etäisyys rakennuksesta on pääsääntöisesti vähintään 8 metriä.)
- teltan sijoituksessa on huomioitu myös pelastustiet sekä läheisten rakennusten poistumisreitit.
- teltoa-alueelle varataan pelastustiet, joiden leveys on vähintään 3,5 metriä.
- teltan valmistajan pystytysohjeita noudatetaan
- teltat on kiinnitettävä maa-ankkureihin tai irtopainoihin kuormaliinoilla, joiden vetolujuus on vähintään 1000 kg. Narut tai vastaavat eivät ole sallittuja. Teltoihin menevät kaapelit ja letkut on suojattava kompastumisen varalta siten, että esteetön kulku on mahdollista
- teltoa on kiinnitetty tukevasti alustaansa valmistajan tai pätevän suunnittelijan ohjeen mukaisesti esimerkiksi betoni- tai vesipainoin. (Ohje: Mikäli käytössä ei ole valmistajan tai suunnittelijan laatimia ohjeita, enintään 300 m² teltojen pystyttämiseen suositellaan seuraavaa:
 - rungon osat kytetään toisiinsa lukittavilla liittimillä
 - teltan vakauttamiseen vaikuttaa muun muassa teltan rakenne, korkeus ja muoto. Irtopainoja
 - käytettäessä pienten teltojen jokaisessa kulmassa on vähintään seuraavat painot:
 - 2 x 2 teltoa 15 kg / tolppa
 - 3 x 3 teltoa 35 kg / tolppa
 - 4 x 4 teltoa 62 kg / tolppa
 - 5 x 5 teltoa 96 kg / tolppa
 - 6 x 6 teltoa 139 kg / tolppa
 - 2 x 3 teltoa 23 kg / tolppa
 - 3 x 4 teltoa 46 kg / tolppa
 - 3 x 5 teltoa 58 kg / tolppa
 - 4 x 5 teltoa 77 kg / tolppa
 - Minimipainot koskevat teltoja, joissa on kattopressu ja mitoittava tuulen nopeus on enintään 15 m/s. Voimakkaammalla tuulella on poistettava kattopressu tai lisättävä painoja.

- teltat kiinnitetään maa-ankkureihin tai irtopainoihin kuormaliinoilla, joiden murtolujuus on vähintään 250 kg. Narut tai vastaavat eivät ole luotettavia kiinnityksiä.
- Tämän ohjeen mukaisesti kiinnitetyt teltat eivät välttämättä pysy kiinnitettynä rajuilman sattuessa. Tämän vuoksi rajuilman sattuessa noudatetaan turvallisuusdokumenttiin kirjattuja toimintaohjeita sekä sääolojen seuraamista.
- Rajuilman sattuessa tai tuulen yltyessä yli 15 m/s telttojen kiinnitystä tehostetaan tai telttojen käyttö keskeytetään. Ihmiset ohjataan pois telttojen läheisyydestä ja teltat puretaan, jos se on mahdollista. Mikäli valmistaja on antanut muita ohjeita, noudatetaan niitä.

Katsomon osalta on otettava huomioon seuraavat asiat:

- katsomo rakennetaan Suomen RakMk osan F2 (2001) vaatimusten mukaisesti
- kaide rakennetaan, kun putoamiskorkeus ylittää 500 mm tai putoamisen tai harhaan astumisen vaara on olemassa
- kiinteäistuimisen istuinalueen penkkirivin jatkeeksi ei sijoiteta irtoistuimia
- istuimet kiinnitetään alustaan, mikäli istuinalueen lattia on kalteva tai istuinrivien lattioiden välillä on tasoeroja. Irtoistuimia saa käyttää lattiapinnaltaan vaakasuorassa tilassa, jossa istuimet on sijoitettu pöytien ympärille.
- istuinrivien kulkuvälin vapaa leveys on riittävä suhteessa kulkuväliä käyttävien henkilöiden määrään ja istuimien laatuun. Istuinrivien kulkuvälin vapaa leveys suhteessa istuinten laatuun ja rivin paikkalukuun suunnitellaan Suomen RakMk F2 (2001) taulukon 4.4.2 mukaan.
- katsomon kulkureittien portaiden nousu on enintään 180 mm ja etenemä vähintään 270 mm. Katsomon portaiden avoaskelmien välit on tukittava siten, että avoaskelmien välistä ei saa mahtua yli 110 mm:n mittainen kuutio.
- portaassa ja luiskassa käsijohde asennetaan koko pituudelle. Käsijohde mitoitetaan niin, että siitä saa tukevan otteen. Käsijohteen pää on muotoiltava turvalliseksi.
- jos tilassa on yli 60 tuolia, ne kytketään toisiinsa vähintään neljän ryhmässä, jollei tuoleja ole sijoitettu pöytien ympärille
- katsomon valmistajan pystytysohjeita noudatetaan.

Vaaralliset kemikaalit - nestekaasu

Vaarallisia kemikaaleja ovat kemikaalit, jotka ovat luokitettu terveydelle vaarallisiksi, ympäristölle vaarallisiksi tai fysikaalista vaaraa aiheuttaviksi kemikaaleiksi. Yleisötapahtumissa vaarallisia kemikaaleja ovat esimerkiksi tyypillisesti käytössä olevat nestekaasu ja aggregaattien polttonesteet.

Kokoontumistiloissa sekä suurissa yleisötilaisuuksissa saa säilyttää ainoastaan toiminnan harjoittamisen kannalta tarpeellisia määriä kemikaaleja. Vaarallisten kemikaalien säilytysmäärät on pidettävä mahdollisimman pieninä. Tapahtuman järjestäjän tulee kartoittaa tapahtumassa käytettävän vaarallisten kemikaalien kokonaistarve ja neuvotella siitä pelastusviranomaisen kanssa hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Tapahtuman järjestäjän tulee esittää tapahtuman pelastussuunnitelmassa vaarallisten kemikaalien määrät ja perustelut tarpeelle. Lisäksi pelastussuunnitelmassa esitetään vaarallisten kemikaalien käytöstä aiheutuvat riskit ja turvallisuusjärjestelyt sekä niiden perusteella annettavat ohjeet ennaltaehkäisyyn ja onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi.

Vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapahtumassa on tilapäistä vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja/tai varastointia. Tilapäisellä käsittelyllä tai varastoinnilla tarkoitetaan enintään kuusi kuukautta kestävää toimintaa, kuten kemikaalin käyttöä työmailla, messuilla, näyttelyissä tai kilpailuissa. Mikäli yleisötapahtumassa käsiteltävien ja varastoitavien kemikaalien määrä täyttää Valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 5 §:ssä määritetyt kriteerit, on käsittely ja varastointi ilmoituksenvaraista. Ilmoitusraja ylittyy esimerkiksi, kun käytössä on:

- nestekaasua 200 kg tai enemmän
- nestekaasua 150 kg ja 3000 litraa dieseliä tai kevyttä polttoöljyä
- nestekaasua 160 kg ja 2000 litraa dieseliä tai kevyttä polttoöljyä.

Ilmoitus tehdään pelastuslaitosten ohjeiden mukaisesti.

Ilmoitus on tehtävä kahtena kappaleena vähintään kuukausi ennen tapahtuman alkua. Pelastusviranomaisen tekee ilmoituksen perusteella Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) 36 §:n mukaisen päätöksen sekä 38 §:n mukaisen tilapäisen toiminnan käyttöönottotarkastuksen ennen tapahtuman alkua. Tarkastuksessa kiinnitetään erityisesti huomiota vaarallisten kemikaalien turvalliseen käyttöön, henkilöstön opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin.

Vaarallisten kemikaalien osalta on yleisötapahtumissa otettava huomioon, että

- vaarallisten kemikaalien käytössä noudatetaan riittävää varovaisuutta
- vaarallisten kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteita noudatetaan
- käyttöpaikan ja varastointipaikan läheisyyteen sijoitetaan vähintään yksi 6 kg:n käsisammutin, joka on teholuokaltaan vähintään 34 A 183 BC sekä sammutuspeite
- varastointipaikka on merkitty tarvittavilla CLP-asetuksen mukaisilla varoitusmerkeillä sekä tupakoinnin ja avotulen teon kieltävin merkein. Lisätietoa merkeistä kemikaalineuvonnan ja Tukesin verkkosivuilta.
- ulkopuolisten pääsy vaarallisten kemikaalien varastointipaikkaan on estetty
- vaarallisten kemikaalien käytössä huomioidaan ympäristön suojele. Ympäristölle vaaralliset nesteet on sijoitettu valuma-altaisiin ja käyttö- sekä varastointipaikkojen läheisyyteen on varattu riittävästi imeytysainetta.

Tilapäiset sähköasennukset ja energianjakelun katkokset

Yleisötapahtumissa on usein tarvetta käyttää tilapäisiä sähköasennuksia. Tilapäiset sähköasennukset aiheuttavat tulipalon ja tapaturman vaaroja tapahtumissa. Tästä johtuen tapahtumanjärjestäjän on huomioitava sähköturvallisuus jo suunnitteluvaiheessa.

Sähkön osalta on otettava huomioon seuraavat asiat:

- sähköasennukset ovat tehneet kelpoisuusvaatimuksen täyttävät henkilöt ja yritykset
- kulkureiteillä ja poistumisreiteillä olevat johdot on suojattu esimerkiksi kaapelikouruilla, kumimatoilla, upottamalla maahan tai nostamalla ylös
- ulkotiloissa käytetään vain ulkokäyttöön tarkoitettuja sähköjohtoja
- ulkona käytettävät sähkölaitteet ovat suojamaadoitettuja, suojaeristettyjä tai suojaännitteellä toimivia. Kuivissa ulko-olosuhteissa voidaan tilapäisesti käyttää myös sisäkäyttöön tarkoitettuja suojamaadoitettuja tai suojaeristettyjä laitteita. Näissä tilanteissa laitteet on eristetty maasta sekä suojattu sateelta ja kosteudelta.
- tilapäisistä sähköasennuksista laaditaan asennustodistus, joka on saatavilla tapahtumapaikalla.

Aggregaattien osalta on otettava huomioon seuraavat asiat:

- aggregaatit on sijoitettu riittävän etäälle rakennuksista, rakenteista, liikenneväylistä ja yleisöalueesta
- aggregaattien käytössä noudatetaan Vaaralliset kemikaalit -kohdassa mainittuja turvallisuusjärjestelyitä.
- Tapahtuma-alueen pohjakarttaan merkitään aggregaattien sijainnit.

Energianjakelun katkostilanteiden osalta on otettava huomioon seuraavat asiat:

- poistumisreittien valaistus on varmistettu myös katkostilanteissa esimerkiksi akkuvarmennetuilla poistumisreitimerkinnöillä, aggregaateilla tai käsivalaisimilla
- ihmisten opastamiseen on varauduttu megafoneilla tai erillisellä lähteellä varmennetulla äänentoistolaitteistolla.

Tuliesitys ja pyrotekniset tehosteet

Mikäli tapahtumaan liittyy tuliesitys tai pyrotekninen tehostetoteutus, siitä tehdään erillinen ilmoitus, joka liitetään osaksi turvallisuusdokumentaatioon.

Tuliesityksen ja pyroteknisten tehosteiden aiheuttamat vaarat ja riskit on huomioitava pelastussuunnitelmassa.

Henkilömäärä

Kokoontumistilan maksimihenkilömäärä on määritetty rakennusluvassa. Maksimihenkilömäärään vaikuttavat rakennuksen paloluokka, pinta-ala ja uloskäytävien leveys. Ulkotapahtumissa maksimihenkilömäärä lasketaan pääsääntöisesti siten, että henkilöä kohden varataan 1 m² vapaata pinta-alaa. Vapaaseen pinta-alaan ei lasketa esiintymislava tms. tilaa eikä vaatesäilytys-, wc- tai varastotiloja. Käytettävissä oleva uloskäytävien leveys voi rajoittaa maksimihenkilömäärää.

Tapahtumatilan rakennusluvan mukaista maksimihenkilömäärää tai ulkotapahtuman laskennallista maksimihenkilömäärää ei saa ylittää. Henkilömäärää on valvottava koko tapahtuman ajan laskemalla sisään ja ulos menijöiden määrä sekä tarkkailemalla tapahtuma-alueen sisällä tapahtuvaa liikehdintää. Mikäli tapahtuma-alueen maksimihenkilömäärä on täynnä, on alueelle pääsy estettävä.